

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ДОШКІЛЬНА

галузь знань **А Освіта**

спеціальність **А2 Дошкільна освіта**

освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології
«28» серпня 2025 року

Голова **Юлія БОНДАРЕНКО,**
доктор педагогічних наук, професор

Розробник: Харькова Євдокія Дмитрівна, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 1 від «28 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Павлуценко Наталія Миколаївна, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – V	Освітній ступінь: бакалавр	Обов’язкова	
		Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
1-й		1-й	
Лекції			
24 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
28 год.		4 год.	
Самостійна робота			
94 год.		194 год.	
Консультації			
2		—	
Вид контролю:			
іспит			
Загальна кількість годин – 150			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомлення майбутніх вихователів з основами виховання та освіти дітей раннього та дошкільного віку, формування у них професійних знань, умінь та навичок для організації освітнього процесу.

Завдання курсу включають вивчення теоретико-методологічних підходів, принципів, методів і форм дошкільної освіти, а також розвиток здатності до педагогічного осмислення, творчого підходу до роботи та прогнозування результатів педагогічної діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми Дошкільна освіта у бакалаврів необхідно сформулювати загальні і професійні (фахові) компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК-2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-5	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК-6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
ФК-1	Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
ФК-2	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

ФК-3	Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
ФК-7	Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).
ФК-16	Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.
ФК-17	Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
ФК-18	Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
ФК-19	Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
ФК-20	Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Курс передбачає проведення лекційних, практичних занять та організацію самостійної роботи студентів. На лекції логічно й послідовно викладаються найбільш загальні наукові питання програми. Практичні заняття спрямовані на засвоєння студентами практичних умінь і навичок. Самостійна робота спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять та в процесі індивідуальної роботи зі студентами, відповідно до розділів.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка дошкільна»

Міждисциплінарні зв'язки: українська мова за професійним спрямуванням, дитяча психологія, дитяча література, загальна педагогіка, методики.

3. Результати навчання за навчальною дисципліною «Педагогіка дошкільна»

ПРН-1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку.
ПРН-2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН-3	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН-4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН-5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН-6	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН-7	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПРН-9	Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.
ПРН-11	Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.
ПРН-12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН-13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись

	психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
ПРН-15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПРН -17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПРН-21	Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС / Сума балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A 90 – 100	Студент має глибокі міцні і системні знання про теорію й методику розвитку рідної мови сучасній дошкільній освіті, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання дисципліни. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.
B 82 – 89	Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні мовленнєві помилки в наведених прикладах.
C 74 – 81	Студент знає програмний матеріал повністю, володіє уміннями складати конспекти інтегрованих занять, тематичне планування на концептуальних засадах, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
D 64 – 73	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про теоретичні засади, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.
E 60 – 63	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання.
FX 35 – 59	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.
F 1 – 34	Студент має глибокі міцні і системні знання про теорію й методику розвитку рідної мови сучасній дошкільній освіті, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання дисципліни. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль			Контроль самостійної роботи	Сума	Підсумовий (екз.)	Загальна сума
Розділ	Тема					
Розділ 1	T.1	4		75	25	100
	T.2	4				
	T.3	4				
	T.4	4				
	T.5	4	2			
Розділ 2	T.6	4	2			
	T.7	4	2			
	T.8	4	2			
	T.9	4	2			
	T.10	4	2			
	T.11	4	2			
	T.12	4	2			
	T.13	4	2			
	T.14	4	2			
Разом		60	15			

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи студентів.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.

Предмет і завдання дошкільної педагогіки. Основні поняття (категорії) дошкільної педагогіки: виховання, освіта, розвиток особистості в дошкільному віці, дошкільна освіта. Джерела дошкільної педагогіки як науки. Розвиток суспільного дошкільного виховання. виховання за кордоном. Вікова періодизація та розвиток особистості.

Тема 2. Виховання і розвиток дітей раннього і дошкільного віку

Виховний ідеал і мета виховання. Своєрідність мети виховання на різних етапах дошкільного дитинства. Завдання і напрями виховання дітей раннього і дошкільного віку. Принципи та методи виховання.

Тема 3. Вікова переодизація та розвиток особистості дітей дошкільного віку.

Проблема рівнів розвитку особистості дітей раннього та дошкільного віку. Суперечності та кризові явища, періоди розвитку. Вікова переодизація. Різноманітність розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Тема 4. Сучасна система дошкільної освіти.

Сучасна система дошкільного виховання. Сучасний заклад дошкільної освіти, його значення відповідно до закону України «Про дошкільну освіту». Типи і види дошкільних закладів загального і спеціального призначення. Характеристика освітньо-виховних програм дітей раннього та дошкільного віку. Суть і функції професійної діяльності спеціалістів з дошкільного виховання.

Розділ 2. Чинники всебічного виховання особистості дошкільників

Тема 5. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.

Режим дня дитини, його значення для розвитку. Методи, засоби і форми фізичного виховання в закладі дошкільної освіти. Зміст культурно-гігієнічних навичок дітей різних вікових груп. Методика і умови формування культурно-гігієнічних навичок.

Тема 6. Розумове виховання і розвиток дошкільників.

Теоретичні засади розумового виховання дітей раннього та дошкільного віку. Сенсорне виховання як основа виховання дітей раннього та дошкільного віку. Методика сенсорного виховання в різних вікових групах. Засоби розумового виховання. Виховання у дітей раннього та дошкільного віку розумової активності

Тема 7. Моральне і трудове виховання дітей раннього та дошкільного віку

Зміст і завдання морального виховання дітей раннього та дошкільного віку закладу дошкільної освіти. Принципи і методи морального виховання дітей раннього та дошкільного віку. Виховання моральних якостей. Виховання у дітей раннього та дошкільного віку любові до Батьківщини. Моральне і трудове виховання дітей раннього та дошкільного віку. Завдання та значення трудового виховання дітей раннього та дошкільного віку.

Складові частини та вимоги до організації праці дітей дошкільного віку. Види праці дітей, їх зміст. Особливості праці дітей раннього та дошкільного віку. Основні форми організації праці в дитячому колективі (індивідуальні та колективні). Умови виховання дітей дошкільного віку у праці. Засоби трудового виховання дітей раннього та дошкільного віку.

Тема 8. Естетичне виховання дошкільників.

Естетичне виховання дітей раннього та дошкільного віку: мета, завдання, зміст, умови, форми і методи. Засоби і методи естетичного виховання дошкільників.

Тема 9. Формування патріотичних почуттів та національної свідомості дітей раннього та дошкільного віку.

Патріотичне виховання – основа виховання громадянських якостей у дітей. Завдання, засоби та методи патріотичного виховання.

Тема 10. Правове виховання особистості в ранньому та дошкільному віці.

Теоретичні засади правового виховання дошкільників. Основні напрями та принципи виховання правової культури дошкільників. Форми, методи і засоби морально-правової роботи з дітьми.

Тема 11. Особливості організації освітнього процесу у ЗДО.

Загальні основи дошкільної дидактики. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Навчальний процес у ЗДО. Особливості навчальної діяльності дошкільників.

Тема 12. Освітні програми та нормативні документи, що регламентують діяльність ЗДО.

Базовий компонент дошкільної освіти – документ який регламентує зміст діяльності ЗДО. Значення програми. Загальні принципи побудови програми. Базовий компонент дошкільної освіти – документ який регламентує зміст діяльності ЗДО. Значення програми. Загальні принципи побудови програми. Програми виховання і навчання дітей, їх характеристика.

Тема 13. Гра – активний чинний виховання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Наукові теорії та сучасні дослідження гри. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Класифікація дитячих ігор. Виховна і освітня цінність іграшки. Види іграшок, вимоги до іграшок.

Тема 14. Планування та облік освітньо-виховної роботи у ЗДО.

Педагогічні основи планування, вимоги до нього. Види планування і обліку навчально-виховної роботи в дитячому садку. Особливості планування в різновіковій групі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Загальна кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	
Розділ 1. Загальні засади дошкільної педагогіки													
Тема 1. Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.	10	2	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Тема 2. Виховання і розвиток дітей раннього і дошкільного віку	8	-	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Тема 3. Вікова переодизація та розвиток особистості дітей дошкільного віку.	10	2	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Тема 4. Сучасна система дошкільної освіти.	8	-	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Розділ 2. Чинники всебічного виховання особистості дошкільників													
Тема 5. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	10	2	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Тема 6. Розумове виховання дітей раннього та дошкільного віку.	10	2	2	-	-	6	11,5		0,5	-	-	10	
Тема 7. Моральне і трудове виховання дітей раннього та дошкільного віку	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9	
Тема 8. Естетичне виховання дітей раннього та дошкільного віку.	10	2	2	-	-	6	11	0,5	0,5	-	-	10	
Тема 9. Формування патріотичних почуттів та національної свідомості дітей раннього та дошкільного віку.	10	2	2	-	-	6	11	0,5	0,5	-	-	10	

Тема 10. Правове виховання особистості в ранньому та дошкільному віці.	10	2	2			6	11,5	0,5				10
Тема 11. Особливості організації освітнього процесу у ЗДО.	14	2	2			10	10					10
Тема 12. Освітні програми та нормативні документи, що регламентують діяльність ЗДО.	14	2	2			10	10					10
Тема 13. Гра – активний чинний виховання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку.	14	2	2			10	10					10
Тема 14. Планування та облік освітньо-виховної роботи у ЗДО.	8	2	2			4	14					14
Консультації	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-
Усього годин:	150	24	28	-	2	94	150	2	4	-	2	144

6.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.	2	
2.	Вікова переодизація та розвиток особистості дітей дошкільного віку.	2	
3	Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	2	
4	Розумове виховання дітей раннього та дошкільного віку.	2	
5	Моральне і трудове виховання дітей раннього та дошкільного віку	2	
6	Естетичне виховання дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
7	Формування патріотичних почуттів та національної свідомості дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
8	Правове виховання особистості в ранньому та дошкільному віці.	2	0,5
9	Особливості організації освітнього процесу у ЗДО.	2	
10	Освітні програми та нормативні документи, що регламентують діяльність ЗДО.	2	0,5
12	Гра – активний чинний виховання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку.	2	
14	Планування та облік освітньо-виховної роботи у ЗДО.	2	
Усього годин:		24	2

6.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.	2	
2.	Виховання і розвиток дітей раннього і дошкільного віку	2	
3.	Вікова переодизація та розвиток особистості дітей дошкільного віку.	2	
4.	Сучасна система дошкільної освіти.	2	
5.	Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	2	
6.	Розумове виховання дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
7.	Моральне і трудове виховання дітей раннього та дошкільного віку	2	0,5
8.	Естетичне виховання дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
9.	Формування патріотичних почуттів та національної свідомості дітей раннього та дошкільного віку.	2	0,5
10	Правове виховання особистості в ранньому та дошкільному віці.	2	0,5
11	Особливості організації освітнього процесу у ЗДО.	2	
12	Освітні програми та нормативні документи, що регламентують діяльність ЗДО.	2	0,5
13	Гра – активний чинний виховання і розвитку раннього та дошкільного віку.	2	0,5
14	Планування та облік освітньо-виховної роботи у ЗДО.	2	0,5
Усього годин:		28	4

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	<u>Тема: Зміст і методи організації навчання дітей дошкільного віку.</u> Становлення і розвиток навчальної діяльності в дошкільному віці. Своєрідність освоєння дітьми навчальних умінь і навичок. Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку. Індивідуально-диференційований підхід до навчання дітей.	10	19
2.	<u>Тема: Зміст і методи організації навчання дітей дошкільного віку</u> Вирішіть педагогічну ситуацію. Як слід реагувати на запитання окремих дітей після пояснення вихователем способу дії: «А як робити? Що робити?». Що може бути причиною недостатньої сформованості у дітей навчально-пізнавальних умінь? Запропонуйте способи індивідуальної роботи з такими дітьми. Запропонуйте шляхи забезпечення розвитку дітей з різними рівнями навчальної діяльності на одному занятті. Обґрунтуйте своє розуміння взаємозв'язку методів і прийомів навчання.	10	19
3.	<u>Тема: Форми організації освіти в закладі дошкільної освіти. Організація освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку.</u> Заняття як традиційна форма навчання в закладі дошкільної освіти Варіативність організації заняття. Різноманітність форм організації навчання дітей раннього та дошкільного віку. Зв'язок різних форм навчання у педагогічному процесі ЗДО. Методика організації освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку	10	19
4.	<u>Тема: Форми організації освіти в закладі дошкільної освіти. Організація освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку.</u> Зробіть порівняльний аналіз визначальних характеристик заняття як основної форми організованого освіти в закладі дошкільної освіти, яку дають дослідники А.Богущ, К.Крутий, Н.Гавриш.	10	19

	Дайте характеристику дидактичної гри як форми організації освіти в різних вікових групах. Розробіть план-конспект заняття для участі у педагогічній панорамі розробок занять. Підготуйтеся до моделювання заняття в аудиторії. Обґрунтуйте особливості використання занять та інших форм організації освітньої діяльності дітей (екскурсій, дидактичних ігор) у молодшій, середній та старшій групах ЗДО. Дайте загальну оцінку занять, які ви спостерігали під час практики в ЗДО. У чому розвивальне, виховне та освітнє значення заняття? Чи доцільна була організована навчальна діяльність дітей? Як враховувалися на занятті вікові та індивідуальні особливості дітей? Як здійснювалася оцінка роботи дітей на занятті? Чи сприяло заняття розвитку інтересу дітей до освітньої діяльності і бажання використати одержані знання?		
5.	<u>Тема: Взаємодія родинного і суспільного виховання дітей раннього та дошкільного віку.</u> Сучасна сім'я та її роль у вихованні дітей раннього та дошкільного віку. Психолого-педагогічні засади родинного виховання. Педагогічні умови виховання дітей у сім'ї. Шляхи взаємодії суспільного та родинного виховання дітей раннього та дошкільного віку.	10	19
6.	<u>Тема: Взаємодія родинного і суспільного виховання дітей раннього та дошкільного віку.</u> Розкрийте сутність понять: взаємодія, співпраця, співдружність, наступність у роботі. Яке з наведених понять стосується розглянутої теми? Чому? Обґрунтуйте свою думку. Наведіть праці основоположників української та зарубіжної педагогіки, в яких обстоюється вирішальний вплив родинного виховання на формування особистості. Розробіть зміст консультації для батьків на тему: «Як готувати дитину до появи в сім'ї малюка», «Формування позитивних взаємин між старшими і молодшими дітьми». Напишіть міні-твір «Мій дім». Підберіть з усної народної творчості приклади, в яких відображені сімейні звичаї. Визначте, які з них можна застосувати в сучасних умовах. Розробіть текст консультацій для батьків (тема і група за погодженням педагога). Наведіть приклади рекомендацій чинних програм дошкільного виховання щодо співпраці з родинним вихованням. Складіть схему «Компоненти виховного потенціалу сім'ї» та дайте їх характеристику.	10	19
7.	<u>Тема: Підготовка дітей дошкільного віку до навчання в школі.</u> Дослідження проблеми готовності до школи у вітчизняній педагогіці та психології. Характеристика змісту та основних компонентів готовності до шкільного навчання: фізіологічна готовність; фізична готовність; психологічна готовність; спеціальна готовність.	12	19

	Шляхи формування компонентів психологічної готовності у дошкільному закладі. Соціально-психологічна адаптація дітей старшого дошкільного віку до школи. Способи визначення підготовленості дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі.		
8.	Тема: Готовність дітей старшого дошкільного віку до шкільного навчання. Розробіть тематику консультацій для батьків дітей старшого дошкільного віку, які психологічно ще не готові до школи. Підберіть відповідну науково-популярну літературу з цієї проблеми. Розкрийте зміст роботи вихователя по забезпеченню психологічної готовності дітей старшого дошкільного віку до школи. Зробіть порівняльний аналіз соціальних компонентів шкільної зрілості і психологічної готовності до школи. Поспостерігайте за дітьми у перші дні перебування їх у школі. Наскільки успішно вони адаптуються? Спробуйте визначити адаптаційний стиль 2-3 дітей, причини, що утруднюють їх адаптацію до школи.	11	19
9.	<u>Тема: Наступність у роботі дошкільного закладу і школи</u> Значення наступності у системі безперервної освіти України. Поняття наступності, головні завдання наступності. Встановлення наступності між дошкільним закладом і школою у меті, змісті, формах і методах навчально-виховної роботи. Наступність в освітніх програмах дитячого садка і початкової школи.	11	19
10	<u>Тема: Наступність у роботі закладу дошкільної освіти і школи</u> Проаналізуйте змістові й динамічні характеристики пізнавальних і соціальних мотивів учнів 6-річних школярів (за методикою О.Проскури). Складіть питання для бесіди 6-річних школярів щодо перебування в школі. Підготуйте план екскурсії по школі з дітьми старшого дошкільного віку. Ознайомтесь з організацією освітньо-виховної роботи у початковій школі на основі проведеної екскурсії по школі, бесіди з керівниками школи про особливості освіти і виховання дітей молодшого шкільного віку, відвідайте уроки у 1-му класі. Спостереження за діяльністю дітей на уроках зафіксуйте у таблиці.		
Усього годин:		94	194

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція». 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Борисова Н. П. *Дитячий сад і батьки. Пошук активних форм взаємодії. Дошкільне виховання*. 2023. № 2. С. 5-6
3. Ващенко Г. *Виховний ідеал*. Підручник. Львів: Камула, 2022р. 276 с.
4. Веремій Л. *Маленькі таємниці виховання дитини в українській родині*. К.: Поліграф. Консалтинг, 2022р. С. 90.
5. Дитина. *Освітня програма для дітей від двох до семи років*. Наук. керів. Беленька Г.В. К., 2021. 304 с.
6. Дитина: *програма виховання і навчання дітей від двох до семи років*. Наук. кер. проекту: Огневюк О.В. К.: ун-т ім. Б.Грінченка, 2022. 492 с.
7. Кононко О. *Особистісне зростання в ранньому віці: суть та умови сприяння*. Дошкільне виховання. 2023. № 10
8. Крикун О. *Ранній розвиток здібностей дітей. Інноваційна практика в роботі вихователя ЗДО*. Метод. посібник. К.: Шкільний світ, 2020. 128 с.
9. Крутій К. Л. *Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія: у 2 ч*. Запоріжжя: ЛПКС Лтд, 2022. 320 с.
10. Кузьменко В.У. *Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років*. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 354 с.
11. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р., *Педагогіка українського довкілля: у 2 ч*. Навч. Посібник. К.: Вища школа, 2022. 302 с.
12. Лохвицька Л.В. *Розвивальне середовище для дітей раннього віку*. Дошк. виховання. 2023. № 11. С. 12-14.
13. Поніманська Т.І. *Дошкільна педагогіка. Підручник*. К.: Академвидав, 2021. 464 с.
14. Поніманська Т. І. *Дорослий у становленні дитячої особистості. Дошкільне виховання*. 2022. №12.
15. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. *Дошкільна педагогіка. Практикум*. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання. К.: Видавничий Дім «Слово», 2021. 352 с.
16. *Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»*. Тернопіль: Мандрівець, 2021. 264 с.
17. Поніманської Т.І. (за ред.). *Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник*. К.: Видавничий Дім «Слово», 2022. 568 с.

Додаткова література:

1. Беленька Г. *Експериментально-дослідницька діяльність дітей у природі як технологія пізнавального розвитку*. 2022. № 11. С. 6-10.
2. Бусленко В. *Організація еколого-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі. Дитячий садок*. 2021. С. 21 – 23.

3. Вашуленко Т. *Екологічні ланцюжки. Дошкільне виховання*. № 7, 2023. С. 18-20.
4. Глухова Н. *Емоційне спілкування дитини з природою як умова творчого осягнення світу. Дошкільне виховання*. № 10. 2021. С. 8 - 9.
5. Горопаха Н.М. *Методика ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія*. К.: Видавничий дім «Слово», 2012. 432 с.
6. Грицан М., Курик М. *Сучасна екологічна освіта: передумови, принципи, завдання. Дошкільне виховання*. 2020. №10. С. 6-7.
7. Коваленко О. *Особливості використання дидактичних ігор та вправ у освітньому процесі. Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2022. № 12. С. 40-44.
8. Пасічник А. *Навчання переказу: формування монологічної компетентності. Дошкільне виховання*. 2022. № 11. С. 12-16.
9. Поніманська Т. *Умови застосування комп'ютера в навчально-виховному процесі дошкільник. Вісник Інституту розвитку дитини*. 2021. № 32. С. 90-95.
10. Смольникова Г. *Організація пізнавальної діяльності дітей. Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 6-11.
11. Смольникова Г.В. *Різновікова група в ЗДО. Навч. посіб. К.: Вид. група «Шк. світ», 2020. 120 с.*

Інформаційні ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція». 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Закон України «Про дошкільну освіту» № 4059-IX від 19.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>.
3. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
4. Концепція «Нова українська школа». 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view>
6. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf>
7. Організація дошкільної освіти у 2025/2026 н.р. Лист МОН № 1/17853-25 від 28.08.2025. URL: https://znayshov.com/News/Details/orhanizatsiia_doshkilnoi_osvity_u_2025_2026

8. Програми розвитку дітей. URL:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
9. «Методичні рекомендації до програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина» <http://nauch.com.ua/psihologiya/5477/index.html>
10. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» (авт. кол. Андрієтті О.О., Голубович О.П. та ін.) - http://www.mon.gov.ua/images/files/doshkilna-cerednya/doshkilna/progr_rozv/1.pdf
11. «Методичні рекомендації до програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина» - <http://nauch.com.ua/psihologiya/5477/index.html>
12. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» (авт. кол. Андрієтті О.О., Голубович О.П. та ін.) - http://www.mon.gov.ua/images/files/doshkilna-cerednya/doshkilna/progr_rozv/1.pdf Електронний варіант курсу.
13. Програми розвитку дітей. Доступ через: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>.

14.